Vak'ai Hayriye

Yazan: Salâhaddin Güngör

— 6 —

Sancâğı serif çıkmış, etrafına millet toplanmıştı

Yeniçeri kışlalarına hücum başladı, bir taraftan asiler top mermilerile helâk olurken bir taraftan da ocak cayır cayır yanıyordu

Çünkü sancak ortaya çıkar çıkmaz şehirde büyük bir kargaşalık çıkmak ihtimali vardı.

— «Ya zorbalar galib gelir de bunca asdıkayı devleti mahv» ederlerse?

Padişahın tereddüd içinde olduğu görülüyordu. Onun bu tereddüdüne «hasbel'ubudiye» iştirak edenler de vardı. Akıbeti meçhul bir sergüzeşte atılmaktansa, asileri «nushu pend »ile yola getirmek acaba mümkün değil miydi? Fakat, Kürd Abdürrahman Efendinin müdahalesi, bütün tereddüdleri izaleye kâfi geldi.

Kürd hoca, ağzından köpükler saçarak Padişahın karşısına dikilmişti:

— Eğer, diyordu, bu devletin devam ve bekası muradı ilâhî ise elbette o habisleri mahvederiz. Değilse, biz de bu din ile beraber batıp gideriz. Daha ne olmak ihtimali kaldı?..

Abdürrahman Efendi, bunları söylerken, elindeki tesbihi şiddetle yere vurmuştu. Tesbihin kopan taneleri mermerler üzerine dökülürken, mecliste hazır bulunanlara rikkat geldi. Padişah bile gözyaşlarını zaptedememişti: Evet! Sanki ne olmak ihtimali vardı! Kürd Abdürrahman Efendinin sözlerile cesareti artmış olan İkinci Mahmud, hışımla yerinden kalkarak doğruca Hırkai Şerif dairesine geçti. Biraz sonra peygamberin sancağı elinde idi.

Sadrıazamla Şeyhülislâm Hırkai Şerif kapısı önünde «Livayi Nebevî» yi Padişahtan teslim aldılar.

İkinci Mahmud, çok heyecanlanmıştı. Etmeydanındaki asilerin üzerine bizzat yürümek isteyordu. Fakat Sadrıazam ve diğer devlet erkânı «öyle kilâb mecmai olan bir mahalle binnefis azimeti hümayuna mahal olmadığını» ileri sürerek Padişahın bu arzusunu önlemeğe muvaffak oldular.

«Şevketlû Padişahın Hırkai Şerif odası pişgâhında ikamet ile iman ehlinin selâmet ve mansuriyeti için dua» etmesi kâfi idi.

Sancak, henüz sarayda iken her tarafa haberler uçurulmuş ve muhtelif semtlere kol kol adamlar gönderilerek «bilcümle ehli islâm» sancakı şerif altına davet edilmişti.

Ocak elebaşıları bu esnada kendi hesablarına çalışıyor «yeniçeri olanlar kazgan başına gelsün!» diye sokaklarda tellâl çağırtıyorlardı.

Meydanlarda halk karıncalar gibi kaynaşıyor, medreselerden boşanan yobazlar, yüksek sesle tekbir getirerek Ayasofya meydanına akıyorlardı.

«Gayretkeşanı dinü devlet» in, böyle akın akın sancakı şerif etrafına geçmeleri, asiler üzerinde gerçekten şaşırtıcı bir tesir yapmıştı.

Mahalle imamları, camilerini kapayarak, müezzinler minarelerden inerek koşuyorlardı. Bilâdi selâse hâkimleri, şeriat mahkemelerinin kadı ve muhzırları, sâdad adı verilen peygamber torunu iddialıları güruh güruh gelerek «fırkai naciye» ye iltihak etmekte idiler. Şeyhülislâm kapısında bir tek hoca kalmamıştı. Asiler, bütün bir şehrin ayaklanışı karşısında idiler. Şuraya buraya seğirtiyor, arada bir yolları kesmeğe çalışıyor, fakat her taraftan sel halinde boşanan bu kesif kalabalığın ileri atılışına mâni olamıyorlardı.

Sadrıazamla Şeyhülislâm, biraz sonra sancağı ortalarına almış ve omuzları hizasına kaldırmış oldukları halde, bâbı hümayun önünde görününce azim bir gulgule daha koptu. Hele Ahıshalı Ahmed Efendinin duasını işitenler arasında ağlamıyan kimse kalmadı.

Sadrıazamın tensibile Sultanahmed camii, asilere karşı yapılacak tenkil harekâtı için üssülhareke olarak seçilmişti.

Sadrıazamla Şeyhülislâm sancağı ortalarına almış, en önden gidiyor, kesif bir halk kütlesi tekbirler, tehliller getirerek onları takib ediyordu.

Biraz evvel verilen emir üzerine iç cebehane açılmış, isteklilere silâh ve cepane dağıtılmıştı.

Alay Sultanahmed camii önüne kadar hâdisesizce vardı. Asiler, sanki ölü uykusuna yatmışlardı. Sancağın etrafını saran halkayı dağıtmak değil, ona yaklaşmak cesaretini bile gösteremiyorlardı. Arada tek tük silâh patlatanlar olduysa da, işin nasıl bir encama varacağını kestirerek şimdiden pis pis düşünmeğe başlayanlar ekseriyeti teşkil ediyordu. Her kazan kaldırışta, birkaç yüz ocak yıkmağa alışmış olan ocaklûlar bu defa işin başka bir renk almakta olduğunu görüyorlardı.

Eşkiyanın silik ve ihtiyatlı vaziyeti, Sadrıazamın da dikkatinden kaçmamıştı. Hıncahınc dolan camiin içinde Ağa Hüseyin Paşa ile Mehmed İzzet Paşayı yanına çağırarak, yürüyüş zamanının geldiğini kendilerine haber verdi.

Sadrıazam, kumandayı bizzat ele almak arzusunda idi. Fakat vükelâ ve erkânı devlet mâni oldular:

— Sizin üssülharekâtta kalup tedbiri umura himmet eylemeniz muvafık olur, dediler.

Sadrıazam da bu teklifi kabul etti. Çünkü maazallah galebe asilerde kalırsa geride başkaca mühim tedbirlere başvurmak zarureti hasıl olacaktı.

Ağa Hüseyin ve Mehmed İzzet Paşalar, Sadrıazamdan talimat alarak camiden çıktılar. Her iki paşa da, maiyetlerinde yüzlerce sekbanla gelmişlerdi. Bundan başka meydan, humbereci, lâğımcı, kalyoncu askerile doluydu.

Paşalar Etmeydanı kışlası önünde toplanan askere, asileri dağıtmak üzere hücum emrini tereddüd etmeden verdiler. Topçu yüzbaşısı Karacehennem, iki topile muhacimlerin en önünde idi.

Zorbalar, her ne kadar yolları tutmağa çalışmışsa da Karacehennem hakikî bir cehennem alevi gibi iki yanına ateş püskürerek yeniçeri saflarını yarmağa muvaffak olmuştu.

Karacehennemin yanında iki topla meydanda görünmesi üzerine asiler çilyavrusu gibi dağıldılar. Kaçabilenler, kışlalarına sığındı, kaçamıyanlar, ayaklar altında ezildiler.

Asker, alınan tertib veçhile iki kola taksim edilmişti. Ağa Hüseyin Paşa, maiyetindeki topçularla Divanyolunu kesmiş, İzzet Paşa da, humbereci, lâğımcı ve kalyoncularla Sarachanebaşını tarayarak, Etmeydanına gelmişti. O sırada asi safları arasından kaçıp geldiklerini söyleyen bazı münafıkların, işi uzatarak zorbalara vakit kazandırmğa çalışmaları üzerine Sadrıazam, müdahaleye mecbur oldu ve münafıkları karşısına alarak, onlara en ciddî sesile ihtarlarda bulundu:

— Bakın ağalar... Bu hainlerin şimdiyedek din ve devlete yapmadıkları hiyanet kalmadı. Elbette kılıc çekip üzerlerine varmak lâzimei diyanettir!

Sonra etrafındaki cengâverlere dönerek:

— Ey ümmeti Muhammed! diye haykırdı, daha ne durursuz. Rızayi Bârî için eşkiya ile cenge gidin!

Halk safları arasında müthiş bir dalgalanma oldu. Meydanı dolduran insanlar, derya gibi temevvüc ederek asilerin üzerine atıldılar.

O sırada, kalabalık arasından biri ortaya çıktı:

— Bu askere bir başbuğ lâzım... Müsaadeniz olursa bu işi ben yapayım! dedi.

Bu zat, Baruthane Nazırı Necib Efendi idi. Kendisine müsaade verilince, hemen başından kavuğunu çıkarıp, asker kıyafetine girdi ve halkın önüne düşüp, asilere karşı harekete geçti.

Etmeydanındaki yeniçeri kışlası, yavaş yavaş sarılıyordu. Ocağın son saatlerini yaşamakta olduğunu artık herkes anlamıştı.

Karacehennem, kışlanın meydan kapısına gelerek, asilere son bir ihtarda bulundu:

— Edeb ve namusunuzla teslim olun. Yoksa bir ferdin buradan sağ çıkmasına imkân yoktur. Sonra başınıza gelecekleri siz düşünün!

Fakat asiler, taş yığarak kapattıkları kapının arkasında kendilerini emniyette hissediyorlardı. Bu ihtara kulak asmıyarak Karacehenneme küfür savurmakla mukabelede bulundular.

Bu sırada Baruthane Nazırının fırkası da tekbir getirerek kışlanın önüne yaklaşmakta idi.

Hüseyin ve İzzet Paşalar, asileri dağıtmak üzere topçuları işbaşına çağırdılar. On kadar köhne topa, hep birden, ateş emri verildi. Meydan kapısının kanadı, birkaç dakika içinde güllelerle delik deşik olarak içeriye doğru devrildi. Kapının arkasında yığılan eşkiyadan büyük bir kısmı telef oldular. Şimdi öteki kapıyı da açtırmak lâzımdı. İzzet Paşa, Mustafa adında bir topçu bahadırını iki bin beş yüz kuruş atiye vadile kandırarak, meydan kapısını açmağa memur etti. Mustafa, bir sıçrayışta meydana atlayıp, öteki kapıyı da ardına kadar açtı.

Karacehennemle Tophane İmamı önde, sekbanlar arkada, içeri girdiler. Karacehennem bu sırada topuğundan bir kurşunla yaralandığı halde kumandayı elinden bırakmamıştı. Meydanda toplanan yeniçeriler, daha ilk hücumda dağıldılar. Kimi tekkelerine kaçtı, kimi kışlalarının içine kapağı attı. Meydanda kimse kalmadı. Tam bu esnada bir kasab dükkânından yağlı paçavra bırakılmak suretile ocaklûnun bu son sığınağı da tutuşturulmuştu.

Ateş içinden yol bulup kaçabilenler pek az oldu. Asilerin çoğu, kışlalarile birlikte cayır cayır yanarak mahvolmuş, ve ocak... Bu sefer artık temelinden ve bir daha tütmemek üzere yıkılmıştı.

Eşkiyanın mahvı haberini Sadrıazam Selim Mehmed Paşaya hemen koşup müjdelediler. Büyük devletlerin elçileri bile, hayretlerini gizleyemiyen bir eda ile, kazanılan muvaffakiyetten dolayı Babıâlye tebriknameler gönderdiler.

Şairler, tarih düşürmekte birbirlerile müsabaka ediyorlardı. Fakat en güzel mısraları şüphe yok ki Keçecizade söyledi:

«Tecemmü eyledi meydanı Lâhme,
İdüp küfranı nimet, nice bâğî
Koyup kaldırmadan ikide birde,
Kazan devrildi söndürdi ocağı!»

— SON —

Doğru değil mi?

Barbaros Hayreddini tekrar hatırlıyalım!

Barbarosun Beşiktaştaki türbesi bir iki sene evvel matbuata uzun müddet mevzu oldu. Bu türbenin bakımsızlık yüzünden harab olmaya yüztuttuğu ve etrafını saran derme çatma binalar arasında görünmez bir hale geldiği hakkında sütun sütun yazılar yazıldı. Bunun üzerine faaliyete geçilerek kıymetli Türk amiralının kabrinin sağını solunu, önünü arkasını kaplıyan salaşlar yıktırıldı ve orası güzel bir meydan haline getirildi. O zaman hepimizde türbenin de itina ve ihtimam göreceği hakkında bir ümid peyda olmuştu. Fakat aradan epey müddet geçtiği halde tanzim işinin neticelenmesine aid emare görülmedi.

Türklere bir vakitler Akdeniz hâkimiyetini temin etmiş olan Amiralın türbesinin gene bir unutkanlığa maruz olup gitmesinden endişe ediyoruz. Çünkü muhtelif cihetlerinde yer yer filizlenen yabani otlar oradan gelip geçenlerin gözlerine batmaktadır.

Onun için yapılmıya başlanan hayır yarıda bırakılmamalı, etrafı açılan türbenin tanzim ve imarı cihetı de ihmal edilmemelidir, diyoruz.

Doğru değil mi?

İstanbul değirmenleri

Badema Belediye ile anlaşarak çalışacaklar

Toprak Mahsulleri Ofisinin İstanbul değirmenlerini Devlet emrinde çalıştırmak üzere değirmencilerle yaptığı birer buçuk aylık mukavelenin müddeti yarından itibaren bitmektedir. Bu mukaveleler muhtelif tarihlerde yapıldığı için mukavele tarihi iki gün evvel biten değirmenler bulunduğu gibi bir kaç gün sonra bitecek olanlar da vardır.

Ofisin bir buçuk aydanberi çalıştırdığı değirmenler Ayvansaray, Ayakkabı, Hasköy, Kasımpaşa ve Mumhane değirmenleridir.

Toprak Mahsulleri Ofisi geçen bir buçuk ay zarfında hem şehrin ekmeklik ununu temin etmiş, hem de sair undan yapılan mamulâta un verdiği gibi evvelce takarrür eden un stoku da tamamlanmıştır. Şimdi Ofisin artık mukaveleyi yenilemiyeceği anlaşılmaktadır.

Yeni bir koordinasyon heyeti kararile Ofisten sonra un stoku vücude getirmek vazifesi İstanbul Belediyesine verilmekte ve bunun için de 1 milyon lira tahsis olunmaktadır. Bu itibarla İstanbul değirmencilerile bundan sonra Belediyenin anlaşacağı muhakkak addolunmaktadır.

Altın fiatları düşüyor

Altın fiatlarında düşme devam etmektedir. Dün bir Reşadiye altını 2700, külçenin gramı 350 kuruşa kadar inmiş, fakat bu fiata da ender alıcı bulunmuştur.

Millî Piyango

Millî Piyangonun 23 nisan bayramı için tertib ettiği fevkalâde piyango bugün Ankarada Sergievinde çekilecektir. Çekilişe saat 17 de başlanacak. Ankara radyosu Sergievinden naklen çekilişin bütün safahatını neşredecektir. Çekilişe saat 17,30 da nihayet verilecektir.

Bu çekilişte 33,430 numaraya 360,000 liralık ikramiye tevzi edilecektir. En büyük ikramiye 50,000 liradır.

Kısa Haberler

★ Florya plâjları mayısın birinde açılacaktır. Vali ve Belediye reisi Lûtfi Kırdar, Floryaya giderek yaptırılan yeni kabineleri tetkik etmiş ve beğenmiştir.

★ Liselerden sonra dün de orta okulların eleme imtihanları başlamıştır.

★ Belediye, Adalar ve civarı için bir itfaiye motörü yaptırmağa karar vermiştir. Makineleri hazır bulunan bu motör 40,000 liraya yaptırılacaktır.

Şehir ve Memleket Haberleri

Anadoluya gidecekler

İkinci bir liste dün akşam hazırlandı ve Denizyollarına verildi

Anadoluya gitmek üzere kazalara beyanname vermiş olanların bu beyannamelerinin bilete ve vesikaya geçirilmesi için vilâyette çalışan memurlar dün de akşama kadar mesailerine devam etmişlerdir.

Vapur veya trenle muhtelif istikametlere gidecek olanların listeleri dün akşem ikmal edilmiş gibiydi. Memurlar bugün çalışmıyacaklarından bu listeler yarın tamamile Devlet Denizyollarına ve Devlet Demiyolları idaresine gönderilecektir.

Beş bin kişilik ilk listenin evvelki akşam Devlet Denizyolları idaresine gönderildiğini ve bu listede isimleri bulunanlara aid biletlerin de kendilerine tevzi edilmek üzere kaymakamlıklara verildiğini yazmıştık. İkinci bir liste de ikmal edilerek dün akşam Devlet Denizyollarına gönderlimiştir. Bu listedekilerin biletleri de kendilerine verilmek üzere seyahat edeceklerin sakin bulundukları kaymakamlıklara gönderilecektir. Şu halde Devlet Denizyolları idaresi vapur tahsis ettiği takdirde ilk hamlede on bin kişi sevkedilebilecektir. Dün gönderilen liste Karadeniz sahili iskelelerini takiben Batumun yakınında bulunan Pazarcığa kadar gideceklerin isimlerini ihtiva etmektedir.

Kendi paralarile seyahat edenlerin adedi gittikçe çoğaldığından tren sevkiyatı en sonraya bırakılacaktır.

Namlarına bilet doldurulmuş olduğu halde bu seyahate iştirak etmiyecek olanlar, keyfiyetten bulundukları kaza kaymakamlarını haberdar edeceklerdir. İşin en müşkül tarafı bunların listelerinin ve biletlerinin hazırlanması keyfiyeti idi. Bu muamele Vilâyette elliyi mütecaviz daktilo ve memur çalışmalarile ikmal edildiğinden şimdiki halde yapılacak iş, biletlerin bunlara tevziinden ve vapur tahsisinden ibaret kalmıştır.

Kazalara müracaat ederek beyanname vermiş olanlar sevkedilmedikçe yeniden beyanname kabul edilmiyecektir.

Çocukları mektebde olgunluk imtihanı geçiren talebe velileri ve aileleri için ayrı bir kafile hazırlanacaktır.

Meccanen gideceklerin günü belli değil fakat iki vapur tahsis edildi

Denizyolları idaresi iki vapur tahsis ediyor

Devlet Denizyolları İşletmesi, şimdiye kadar meccanen nakillerini isteyip de deniz yolile Anadoluya gidecek vatandaşların nakli için tertibat almıştır. Fakat ilk kafilenin hareket günü dün dahi takarrür etmemiştir.

Denizyolları İşletmesi bu iş için şimdilik mevcud postalar haricinde iki büyük vapur tahsis etmiştir. Bu vapurlar yalnız meccanen gidecek yolcuları nakledecektir.

Millî Şefimizin Halkevlerine hediye ettikleri fotografları

Ankara 22 (a.a.) — Aldığımız telgraflar, Millî Şef İsmet İnönünün imzalarile Parti vilâyet kaza idare heyetlerile Halkevlerine hediye etmiş oldukları fotografların merasimle yerlerine konulmasına başlandığını bildirmektedir. Bu vesile ile, Burdur, Kayseri ve İzmirde yapılmış olan törenlerde başta sivil ve askerî erkân olduğu halde her sınıf halk iştirak eylemişler ve Millî Şefe karşı sevgi ve saygılarını bir defa daha teyid etmişlerdir.

Eroinciler

Zabıta dün dört kişiyi Müddeiumumiliğe verdi

Zabıta, son üç gün zarfında şehrin muhtelif semtlerinde 12 eroin ve 4 esrar satıcısını suç üzerinde yakalıyarak Müddeiumumiliğe vermiştir.

Beyazıdda Cami sokağında oturan Ahmed Hamdi adında birinin esrar sattığı haber alınarak yakalanmıştır. Yapılan sorguda esrarı Mustafa Mavioğlu adında birinden aldığını söylemiştir. Mustafa da yakalandığında esrarı Yenikapıda Hisardibi sokağında oturan Remziden temin ettiğini söylemiştir. Remzinin evinde anî bir araştırma yapılmış ve yarım kilodan fazla eroinle bir miktar esrar bulunmuştur.

Bu oldukça geniş eroin işinden başka Küçükpazarda İsmail ve Mevlûd, Yenişehirde Vangeli ve Vahid, Kumkapıda Aziz, Taksim Elmadağında Hayati, Galatada Necati, Küçükpazarda Ahmed, Süleymaniyede Mehmed Kaya adlarındaki eroinciler de satış yaparlarken suç üstünde yakalanmışlardır.

Bir cerh vak'ası

Balatta Vodine caddesindeki bir ahçı dükkânında çalışan Mehmed, aralarında iş yüzünden çıkan kavga esnasında ayni dükkânda çalışan Şevketi bıçakla kalçasından yaralamıştır.

Şevket, Balat hastanesine kaldırılmış, suçlu yakalanmıştır.

İKTISAD

İngiliz korporasyonu ile temaslar

İzmir ithalât ve ihracat birlikleri umumî kâtibi Atıf İnan, İngiliz korporasyonu ile temaslara başlamıştır. Bu temaslar bilhassa İngilizlerin alacağı kuru üzüm fiatları üzerinde olmaktadır. İngilizlerin mevcud bulunan ihraclık 4700 ton kuru üzümün mühim bir kısmını alacağı anlaşılmaktadır.

Ayrıca korporasyonun İzmirden tütün, kuru meyva ve zeytinyağı mübayaa edecekleri bilinmektedir. Bunlar üzerinde bir anlaşmaya da varılmıştır.

Almanlar da Ege mıntakasından palamut ve prina yağı alacaklardır.

Ege pamukçuları döndüler

İktısad Vekâletile temasta bulunmak üzere Ankaraya gitmiş olan Ege bölgesi pamuk müstahsilleri heyeti şehrimize gelmiş ve buradan İzmire gitmiştir. Eğe pamukçuları, Sümer Bankın mübayaa fiatlarının yükseltilmesini istemişlerdir.

ŞEHIR IŞLERİ

Sütçülerin kontrolu

Her sene ilkbaharda sütten zehirlenenlere tesadüf edilmektedir. Belediye alâkadarlara gönderdiği bir tamimde bunu hatırlatarak sütçülerin sıkı bir kontrola tâbi tutulmasını istemiştir.

Belediye talimatnamesine aykırı hareket edenler

Seyrüsefer memurları, dün şehrin muhtelif semtlerinde seyrüsefer talimatnamesine aykırı hareket eden 9 şoför hakkında cezai muamele yapmışlardır.

Eminönü kazası dahilinde de Belediye talimatnamesine muhalif hareketten 6 esnaf cezalandırılmıştır.

MÜTEFERRİK

Şefik Soyerin tetkikleri

Şehrimizde bulunan İaşe müsteşarı Şefik Soyer dün de öğleye kadar Ofisler ve Ticaret müdürlüğünde meşgul olmuştur.

Orgeneral Orbayın validesinin cenaze merasimi

Orgeneral Kâzım Orbayın validesinin dünkü cenaze merasiminden iki intıba

Orgeneral Kâzım Orbayın validesi merhum Bayan Fıtnatın cenazesi dün merasimle kaldırılmıştır.

Cenaze Vali ve Belediye reisi, Orfî İdare komutanı, Harb Akademisi kumandanı, İstanbul kumandanı, yüksek rütbeli subaylar, asker ve polis müfrezeleri ve kalabalık bir halk kütlesi hazır bulunmuştur.

Cenaze saat 16 da Nişantaşı, Valikonağı caddesindeki Küçükpalas apartımanından kaldırılarak Teşvikiye camiinde namazı kılındıktan sonra aile kabristanına götürülerek defnedilmiştir.

Teşekkür

Kıymetli validemiz Bayan Fitnat Orbayın aramızdan ebedî ayrılması dolayısile bizzat cenazeye gelmek, ve yazı ile taziyede bulunmak suretile gösterdikleri lûtuf ve nezaketten dolayı sayın Vali, muvazzaf ve emekli general ve subaylarla akraba ve dostlarımıza sonsuz şükranlarımızı arzederiz.

Kerimesi Naciye Orbay, akrabası Yaşar Oyal

HEM NALINA HEM MIHINA

Millî Hakimiyet

Bugün millî hakimiyet bayramıdır. 23 nisan 1920 de, Ebedî Şef Atatürk, Ankarada, Büyük Millet Meclisini açmış ve Türk milleti, o gündenberi kendi kendini idareye başlamıştır. Büyük Millet Meclisinde, umumî heyet içtimalarının yapıldığı salonda, riyaset kürsüsünün arkasında ve salonun en yüksek yerinde «Egemenlik ulusundur» sözü yazılıdır. Daha evvel ayni yerde «Hakimiyet milletindir» vecizesi, daha doğrusu prensipi, millet vekillerine her an siyasî hakların en büyüğü ve insanlığın en büyük nimeti olan millî hakimiyeti hatırlatıyordu.

Millî hakimiyet bir milletin en kutsî hakkıdır; medeniyetin, insanlığın bir millete eşsiz büyük nimetidir. Bütün siyasî haklar ve medenî nimetler ondan doğar, hepsi kuvvetini millî hakimiyetten alır.

Millî hakimiyetten mahrum millet demek, kendi yurdunda, bir hükümdarın yahud da bir diktatörün esiri, beynelmilel hayat çerçevesi içinde de başka milletlerin esiri demektir. Kendi hayatımızdan buna bir misal getirmek lâzımsa Sultan Hamidin ve Vahidettinin devirlerini gösterebiliriz. O devirlerde, Türk milleti memleketin ne içinde, ne dışında «hakimiyet milletindir» prensipine dayanan bir hayat süremiyordu; içeride padişahlar, dışarıda ecnebi devletleri hâkim bulunuyordu. Padişahlar, bir «iradei seniye» ile Millet Meclisini feshetmek salâhiyetini haiz oldukça bu millet, kendi hayat ve mukadderatına hâkim addedilebilir miydi? Gümrük resmine beş para zammetmek için ecnebi devletlerine beyhude yalvarmak mecburiyetinde bulundukça bu millet, millî hakimiyetin başka şekli olan istiklâl ve hükümranlık haklarına sahib sayılabilir miydi?

Türk milleti, millî hakimiyetini dahil ve haricin tasallûtundan kurtarmak için ihtilâl yapmak, harbetmek mecburiyetinde kaldı. Bugün Kutladığımız «Millî hakimiyet» bayramı yüz binlerce şehid ve gazinin mübarek kanları pahasına ve hesaba gelmez fedakârlıklarla kazanılmış bir hak ve nimettir. 21 yıldır onun zevkini o kadar tattık, ondan o kadar büyük iyilik gördük ki artık «millî hakimiyet» demek Türk milletinin varlığı ve benliği demektir. Onsuz yaşayamayız. «Millî hakimiyet» Ebedi Şef Atatürkün bize emanet ettiği en mukaddes vediadır. Millî hakimiyet, başta Büyük Millî Şef İsmet İnönü olduğu halde bu ulvî mefhumun manasını pek iyi bilen beş yaşındaki yavrulara varıncaya kadar bütün Türk milletinin üstüne titrediği aziz ve kutsî haktır. Millî hakimiyetten mahrumiyet, esaret, kölelik, uşaklık demektir. Türk milleti ise efendi millettir. Kendinden başka kimsenin arzusuna, emrine, iradesine tâbi olmağa tahammül edemez. İstiklâl harbi ve onu takib eden inkılâb, bu tahammülsüzlüğün padişaha, haricî düşmana, taassuba, geriliğe karşı açılmış bir mücahedesi idi. Türk milleti bu savaştan muzaffer çıkmış, millî hakimiyetini ebediyete kadar muhafaza etmek için, icab ederse tekrar dövüşmeğe, kanının son damlasına varıncaya kadar feda etmeğe and içmiştir.

Bugün millî hakimiyet bayramını 21 inci defa kutlarken ruhumuzun tâ içinde şu sarsılmaz iman yaşıyor: Millî hakimiyetimiz için göze aldırmıyacağımız hiçbir fedakârlık ve katlanmıyacağımız hiçbir belâ yoktur. Millî hakimiyetimizden ve onun içinde mündemic bulunan istiklâl, hükümranlık gibi bütün millî haklarımızdan ayrılmayız. Ya beraber yaşarız, ya beraber ölürüz. İçimizdeki pek mahdud tabansızlar da, dışarıdaki kötü niyet sahibleri de bunu böylece bilmelidirler

Cumhuriyet çocukları,

Sizin bayramınız bütün sevinc günlerinin en neş'eli ve en feyizlisidir. Hiç bir bayram günü sizin bu haftanız kadar vatan için ümidlerle dolu değildir.

R. C. İSMET İNÖNÜ

Küçük hikâye

Dinen ses

Mükerrem Kâmil Su

Mahmud karısından soğuduğunu hissediyordu. On bir yıllık birleşik hayatlarını, ilk senelerin o güzel duygularına rağmen, şimdi pek manasız buluyordu. Arkada kalan bu uzun mazi, zavallı küçük kadını harab etmişti. Her halile biten bir güzelliğin yasını tutar gibiydi. Artık kendisine itina da etmiyordu. Elleri sertleşmiş, tırnakları, saçları bakımsız kalmıştı.

Halbuki kendisi, şakaklarına doğru ağaran saçları, geniş alnı, dik vücudile hâlâ alımlı bir erkekti. Sıhhatine, giyimine eskisinden fazla dikkat ediyordu. Bir zamanlar çalıştığı bir müessesede basit bir kâtibdi. Fakat gösterdiği başarı yüzünden çabuk ilerlemiş, mühim bir servise şef olmuştu. Hayatı seviyordu. Heyecanlarını kaybetmemekten gelen bir gençlik havası içinde yüzüyordu. Emrinde çalışan birkaç güzel kız da vardı. Sabahları onların, ruhlarının baharını açığa vuran, pırıltılı gözlerile karşılaşmak, varlığında büyülü bir tesir husule getiriyordu. Evinin kapanık havasına rağmen burada hayat aydınlık ve çok canlıydı.

Birbirlerinden güzel bu birkaç kız saçlarına, yüzlerine, ellerine ve kıyafetlerine ne kadar da itina ediyorlardı. Hele içlerinden birini ne kadar çok beğeniyordu. Bu, altın saçlı, pembe yüzlü, gözlerinin içine ışıklı deniz sularını doldurmuş gibi fevkalâde güzel bir kızdı. Dosyaları getirip de izahlara başlayınca ılık sesi ve vücudünden gelen o nefis koku ile sarhoş olmamağa imkân yoktu. Kaç defa bu kızı kucaklamak, öpüp okşamak ihtiyacını duymuştu. Fakat daima kendisini tutuyor, oldukça sert sinir hamlelerine karşı koymağa muvaffak oluyordu.

Ah o kadın ve iki çocuk hayatında olmasalardı.. Kendisini çözülmez bağlarla onlara düğümlü hissettikçe çılgına dönüyordu.

Karısı ilk yıllarda cıvıl cıvıl bir şeydi. Sabahları uyandığı zaman uykulu yüzile, mutfakta bulaşık yıkarken beyaz önlüğü ve başlığile de güzeldi. Bütün hareketlerinden taze bir bahar havası yükselirdi. İşlerini bitirdikten sonra süslenmeğe, okumağa, gezmeğe, hatta musiki ile meşgul olmağa vakit bulurdu.

Halbuki ikizler doğduktan sonra hayatlarının bu güzel safhası kapanmıştı. Macide esasen narin olduğu için bu doğumla fazla sarsılmış, uzun zaman eski sıhhatini bulamamıştı. Eve getirilen hizmetçilerin kaprislerine tahammül etmek de bir mesele idi. Sonra ikizler de az huysuz değillerdi. Sözleşmiş gibi beraber ağlayor, beraber acıkıyor ve beraber çamaşırlarını kirletiyorlardı. Evin o eski sıcak, samimî havası bozulmuştu. İkinci plânda kalmak sinirlerine dokunuyordu.

Mahmud bu suretle yavaş yavaş karısından ve yuvasından uzaklaşmağa başlamıştı. Eskisi gibi akşamüstleri evine dönmek için sabırsızlanmıyordu. Bilâkis bir sinemaya, bir kazinoya uğrayarak gecikiyordu. Karısının bu gecikmelere karşı hırçınlaştığını da görmüyordu. Hatta mazlûm bir sesle:

— Çok iyi yapıyorsun, diyordu, bütün gün dairede kapandıktan sonra biraz gezip eğlenmek hakkın. Zaten evde de eskisi gibi rahatın kalmadı.

Bu konuşmalar esnasında yüreğini bir acıma duygusu sarardı. Fakat ne çare ki, evinin dışında geçirdiği değişik hayata alışmıştı. İkizler büyüdükten sonra da birçok vazifesini hatırlamaz olmuştu. Aylığını alınca karısına evi güçlükle idare edebilecek bir para bırakıyordu. Artık hizmetçileri de yoktu. Çünkü kendisine kurduğu yeni dünya içinde bol paraya ihtiyacı vardı. Eğlence yerlerine epey para gidiyor, bazan hoşuna giden bir kadını sinemaya götürüyor, tanınmış birkaç evde haftanın muayyen saatlerinde bulunuyordu.

Bazan kendi kendine: «Ne olur, derdi, bir kere hatırlasa da şöyle bir telefon ediverse. Beni kıskandığını, onun haricinde neler yaptığımı öğrenmek arzularını ızhar etse. Bazı akşamlar beşe doğru karşıma çıkıverse de «Seni almağa geldim, biraz yürüyelim mi sevgilim» deyiverse. Geceleri hırçınlaşsa, hesab sorsa, kaçamaklı cevablarıma isyan etse...»

Hayır, hayır, o bunları yapacak kabiliyette değildi. Uysal, evine, kocasına ve çocuklarına körü körüne bağlı bir kadındı. Onu bu yüzden ne kadar aptal ve ruhsuz buluyordu.

Senelerdenberi şu yan odadan kaç tane genc kız gelip geçmişti. Bazısı evlenerek bir saadet dünyasına uçar gibi neş'eler, heyecanlarla çıkıp gitmişler; bazıları daha kazanclı işler bularak gururlu bakışlarla vedalaşmışlar; bazıları da ele avuca sığmaz ruhlarının hamleleri arkasında, meçhule doğru, fakat tatlı bir günül sarhoşluğu içinde uzaklaşmışlardı.

Yakında öteki de gidecekti. Yıllardanberi yalnız gözlerile uzaktan uzağa sevmeyi ruhuna kâfi bir saadet telâkki ettiği o sarışın kız da kaybolacaktı. Derin bir aşk havası içinde, kaç defalar hayalinin kollarile sarıp göğsüne bastırdığı kız... O da evlenecekti. Onlar olmasa, bu kızı alamaz mıydı? Aralarındaki beş on yaş farkı başbaşa verip görmemezlikten gelemezler miydi? Kalbinin yaşına o kadar güveniyordu ki...

Günlerdenberi hep onu kaybedeceğini düşünüyor, ıstırab çekiyordu. Gene böyle buhranlı dakikalarından birinde kapıcı, bekleme odasında bir kadının kendisini görmek istediğini haber vermişti. Dalgın adımlarla yürüdü. Kapıyı açar açmaz karşısında onu buldu. Gayet sade giyinmişti. Küçük şapkasının altından saçlarının görünüşü hiç fena değildi. Bir solukta kocasının göğsüne atıldı. Yıllardanberi tunuklaştığını farzettiği gözleri alev almıştı. Sesi bir cıvıltıyı, yüzü suya ve ışığa kavuşmuş çiçeklerin tazeliğini andırıyordu:

— Ah, beni mazur gör, diye konuşuyordu, dayanamadım. Geceyi beklemeğe, bu müjdeyi sana saatlerden sonra vermeğe razı olamadım.

Hâlâ kolları boynunda idi ve ayakları üstünde yükselerek çenesini, yüzünü, hatta omuzlarını ve elbisesinin yakasını gelişigüzel öpüyor, derin bir saadet kasırgasına tutulmuş gibi göğsünün üstünde çırpınıyordu.

Mahmudun gözlerine, kulaklarına inanamıyacağı geliyordu. Bir rüya içinde gibiydi. Öteki, devam ediyordu:

— Canla, Cananı mektebde gösterdikleri üstün başarı ve seçkin itiyadlardan ötürü bütün talebe önünde tebrik etmişler. Bak, bak!

Ve çantasından çıkardığı resmî bir zarfı uzatarak:

— Velisi olduğum için bu mes'ud hâdiseyi bana da resmen yazmışlar. Ah, nasıl mes'udum, ne kadar mes'udum bilsen sevgilim!

Sonra biraz başını arkaya atarak gözlerini yumuyor, saadetini göğsüne doldurmak ister gibi nefes alıyordu. Kocasının hâlâ hareketsiz durduğunu farkeder etmez, birden bu güzel neş'esi dağılıverdi. Şimdi acılı bakışlarla kocasını süzüyor ve kırılmış, ezilmiş bir şekilde çıkmağa hazırlanıyordu. Birkaç dakika önce heyecanlarla pırıl pırıl yanan ve harikulâde sevimli bir mana ifade eden küçük kadın, birdenbire sanki birçok yıl birden ihtiyarlayıvermişti.

Mahmud, bu değişiklik karşısında bütün haksızlıklarını anladı. Taze emeller ve müşterek hayallerle kurdukları yuvanın zamanla bütün yükünü onun omuzlarına terketmişti. Bu yüksek ruhlu kadını maddî, manevî yorgunluklar içinde yapayalnız bırakmış ve üstelik de ondan hummalı bir sevişme, fırtınalı bir karı koca hayatı, bir takım manasız çılgınlıklar beklemişti.

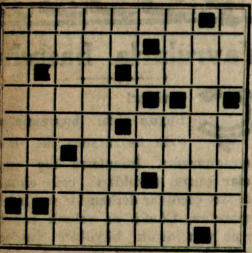
Sanki ona refahlı bir yaşama bağışlamış gibi... Onun vaktinden evvel bir çiçek gibi solmasından elbette ki, kendisi mes'uldü. Ona nur gibi iki yavru veren, kendi küçük dünyalarını aydınlık ve tertemiz yaşatmak için gençlik haklarından fedakârlık eden bu kadına, lâyık olduğu değeri vermek lâzımdı.

İçinden, gel, gel! diyordu, sesini kes artık. Senin yaşına rağmen ardı arası kesilmiyen heveslerinin bitmesi lâzım. İlin yabancı güzellerinden sana ne?! Aşk çağını çoktan geçirmiş, vazife hududlarına girmiş bir insana, bir babaya aid olduğunu unutma gönül!..

Ve Mahmud, iyi duygular, güzel kararlarla, birdenbire tatlılaşan, kuvvet bulan bir sesle:

— Karıcığım, bilsen beni ne kadar, ama ne kadar mes'ud ettin, diye konuştu, bende neler yarattığını, kabil değil tasavvur edemezsin. Şimdi beraber çıkalım canım. Bu saadet gününü çocuklarımızla tatlı bir şekilde geçirmek için hazırlıklar yapalım... Benim tatlı karıcığım!.

BULMACA

Soldan sağa:

1 — Gürültü. 2 — Geçmiş zamanlar (cemi), bir emir. 3 — İki harf yanyana, alçak. 4 — Rus içkisi. 5 — Ters çevirirseniz «gösterme» manasına gelir, ortaya konan iş. 6 — Bir edatın kısaltılmış ve kalınlaştırılmışı, Rusyada bir şehir. 7 — Ziyadesile fazla (iki kelime), civcivlerin çıkardıkları seslerden. 8 — Hakkın kaybolmamasını temin edecek şekilde. 9 — Bağlılık.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Kuruntu. 2 — Oturulacak yerlerden, Cezayirde bir şehir. 3 — Bir musiki aleti, Afrikada bir göl. 4 — İngiliz içkisi ve ona karıştırılan (iki kelime). 5 — Uzuvlarımızdan, bir cins kıymetli taş. 6 — Bir emir, nota. 7 — Bir deniz, Gümüşün üzerine yapılan tezyinat. 8 — Son derece dibi uzak (iki kelime). 9 — Bir ırk, bir spor aleti.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	M	Ü	T	E	V	E	F	F	A
2	A	S	İ	D	■	R	E	İ	S
3	N	■	R	E	H	İ	N	■	L
4	K	A	Y	N	A	K	■	F	E
5	A	Z	A	B	V	E	R	E	N
6	F	O	K	U	R	■	İ	R	S
7	A	T	■	L	A	B	A	D	A
8	■	■	S	U	■	A	Y	■	R
9	Ş	A	İ	R	A	S	A	S	I

SPOR

Bugün Kadıköy stadında bir turnuva yapılıyor

23 nisan bayramı dolayısile bugün Kadıköy Fenerbahçe stadında bir futbol turnuvası tertib edilmiştir.

Galatasaray, Fenerbahçe, Beyoğlu ve Taksim Genclik kulübleri arasında yapılacak bu turnuva için şu şekilde zengin bir program hazırlanmıştır:

Galatasaray - Fenerbahçe B takımları:

Saat: 13

Galatasaray - Fenerbahçe tekaüdleri:

Saat 14,30

Fenerbahçe - Taksim Genclik A takımları:

Saat 15,30

Hakem: İstanbulspordan Sami.

Galatasaray - Beyoğlu Genclik A takımları:

Saat 17

Hakem: Halid Galib.

Çok cazib bir şekilde hazırlanan programdaki bütün maçların kendine göre bir hususiyeti vardır.

Galatasarayla Beyoğlu Genclik takımları arasında yapılacak son maç, bilhassa alâka ile takib edilecek bir oyundur.

Atletizm hakem kursu

İstanbul mıntakası atletizm ajanlığı hakem yetiştirmek maksadile bir kurs açmağa karar vermişti.

Kursun bütün hazırlıkları ikmal edildiğinden 28 nisan pazartesi günü mıntaka merkezinde ilk derse saat 18 de başlanacaktır.

Sürat, uzun sürat, mukavemet, mania ve bayrak yarışlarile, atma ve atlamaya aid olan dersleri İlhami Polater, Naili Moran ve Firüzan Tekil vereceklerdir.

Hakem kursu mesaisini sekiz haftada biterecektir. Yapılacak imtihanda muvaffak olacaklara hakem lisansı verilecektir.

Bundan böyle atletizm müsabakaları resmî hakemler tarafından idare edilecektir.

Bisiklet teşvik müsabakası

İstanbul mıntakası bisiklet ajanlığı tarafından seri halinde tertib edilen dördüncü teşvik müsabakası 27 nisan pazar sabahı yapılacaktır.

Topkapı ile Silivri arasında 125 kilometrelik bir mesafe dahilinde yapılacak yarışa saat 9.30 da başlanacaktır.

Yarışa iştirak edecek müsabıklar hakem heyetine mürcaat ederek kaydedileceklerdir.

İlkbahar atletizm müsabakaları

Beden Terbiyesi İstanbul Bölgesi Atletizm Ajanlığından:

27/4/1941 pazar günü saat 10 dan itibaren ilkbahar atletizm müsabakalarına başlanacaktır. Müsabakaların nevileri aşağıda yazılıdır:

Bayanlar: 100 metre uzun atlama, gülle atma.

Katagori 1 100 metre.

Katagori 2 400 metre. 1500 metre. 5000 metre.

110×400 mânialı.

Gülle, disk cirid, çekiç, yüksek, uzun, üç adım sırık.

Katagori 3: 200. 400. 800, 110 mânialı disk. cirid, sırık, üç adım.

Katagori 4: 50, 110 mânialı, disk, yüksek, uzun.

Bütün seri koşuları seçmeleri sabahleyin yapılır. Önceden Beşiktasta yapılacağı programla bildirilen ilkbahar müsabakaları 3 üncü ve 4 üncü katagori, 1 inci katagirile birlikte bu hafta Fenerbahçe stadında yapılacaktır.

Kongreye davet

İstanbul Öğretmenleri Yardım cemiyetinden:

Cemiyetimizin 1941 yılı kongresi 26 nisan 941 cumartesi günü saat 15 te Eminönü Halkevi salonunda yapılacaktır. Arkadaşların teşrifleri rica olunur.

Mikrobiyoloji cemiyeti toplantısı

Türk Mikrobiyoloji cemiyetinden:

24 nisan 941 perşembe günü saat 18,30 da Etıbba Odası konferans salonunda yapılacak toplantıda, Dr. İhsan Şükrü Aksel ve Perihan Çambel taraflarından tetanozlu dimağlarda histolojik tegayyürler, Dr. Razi Maner tarafından seroterapi ile iyi olmuş nadir bir tetanoz vak'ası, Dr. Perihan Çambel tarafından «dalakta kist hidatik» vak'aları, Dr. Vt. İbrahim Erses tarafından «ruam» hakkında tebligatta bulunulacağından muhterem meslektaşların teşrifleri rica olunur.

YENİ ESERLER

Tababeti ruhiye

Üstad doktor profesör Mazhar Osmanın bu isimdeki eserinin üçüncü basılışı tababet ve ruhiyat mütehassıslarının istifadelerine arzedilmiş bulunuyor.

Mazhar Osmanın bilhassa akıl ve sinir hastalıkları ve ruhiyat sahasındaki mesaisini her vesile ile yadetmemek mümkün değildir.

İtiraf etmek lâzımdır ki, bizde bu şubei tıb Toptaşı tımarhanesindeki deli gömlekleri ve zencirlerden ancak bu ilim adamının eli ve himmetile kurtulmuş, bugün muhtelif şubelerinde, müteaddid ve ehil mütehassısları, klinikleri ve kıymetli matbu eserlerile iftihar edilir bir varlık haline gelmiştir.

Bu varlık içinde üstad Mazhar Osmanın yirmi bir senedir fasılasız bir sebat ve ehliyetle neşrettiği (İstanbul seririyatı) mecmuası ve yirmiden fazla tıb kongresine yaptığı müteaddid (tebliğ) lerden başka tıb kütübhanemize hediye ettiği on, on beş eseri kendini beynelmilel tababet sahasında da bir allâme - Erudi rütbesine çıkaracak mahiyettedir. Üstadı bu müspet ve hayırlı muvaffakiyetlerinden dolayı iftiharla tebrik ederiz.

Teşekkür

Refikamın elim zıyaı münasebetile gerek cenaze merasiminde bulunan, bizzat ve gerekse telgraf veya mektubla beyanı taziyet eden ve acımızı paylaşan muhterem dostlarımıza ayrı ayrı teşekkür etmeğe teessürümüz mâni olduğundan bütün bu zevatı kirama teşekkür ve minnattarlığımızın iblâğına sayın gazetenizin tavassutunu rica ederim.

Mehmed Kınacı

RADYO

Bu günkü program

8,00	Program	18,30	Konuşma
8,3	Haberler	18,45	Çocuk saati
8,18	Müzik	19,30	Haberler
8,45	Yemek listesi	19,45	Konuşma
★		19,50	Şarkılar
12,30	Program	20,15	Rad. Gazetesi
12,33	Şarkılar	20,45	Fasıl heyeti
12,50	Haberler	21,10	Konuşma
13,05	Türküler	21,25	Şarkılar (Pl.)
13,20	Orkestra	21,45	Bando
★		22,30	Haberler
18,00	Program	22,45	Caz (Pl.)
18,03	Müzik (Pl.)	23,30	Kapanış.

İRTİHAL

Hükkâmı sabıkadan Behram Vehbi karısı ve Temyiz mahkemesi birinci ceza dairesi reisi Halil Özyörükün kayınvalidesi Fatma Leylâ irtihal eylemiştir. Cenazesi 23 nisan 941 tarihine musadif çarşamba günü saat 12 de Aksarayda İsmailağa mahallesinde Çıngıraklıbostan sokağında 15 numaralı hanesinden kaldırılarak Fatih camiinde öğle namazını müteakıb namazı kılındıktan sonra Edirnekapıdaki aile makberesine defnedilecektir. Allah rahmet eyliye.

***

Tüccardan Zühtü Bilimerin refikası, doktor Faik Bilimerin, tüccardan Vehbi Bilimerin, Şeker şirketi müdürlerinden Baki Bilimerin, Salâhaddin Bilimerin ve Abdürrahim Bilimerin yeğenleri Atik Bilimerin annesi salihatı nisvandan ZEHRA BİLİMER vefat etmiştir. Cenaze namazı bugünkü çarşamba günü öğle vakti Aksarayda Valide camiinde kılınarak Merkezefendiye defnedilecektir. Çelenk kabul edilmiyecektir. Cenabı Hak rahmet eyliye.

***

Dul Bayan Raybier (Korsika Fransa) kardeşleri, kızkardeşleri ve akrabaları PASKAL RAYBİER'in vefat ettiği haberini vermekle teessür duyar ve cenaze merasimi 23 nisan çarşamba günü saat 15 te Feriköy katolik mezarlığı kilisesinde icra edileceğini bildirirler. İşbu ilânın davetiye makamında telâkki edilmesi rica olunur.

Fünus cenaze levazimatı şirketi

ASKERLİK İŞLERİ

Şubeye davet

Beyoğlu Yerli Askerlik şubesinden:

Emekli deniz makine önyüzbaşı Sütlüceli 306 doğumlu Hasan oğlu Mehmed Kavaklıoğlu (Dz. 1767), yedek mükellef tabib yüzbaşı Minas oğlu Armanak 300 İzmit (35755), deniz 8. sınıf muamele memuru Ahmed oğlu Mehmed Emin 304 (Dz. 331 - 17), emekli 8. sınıf tüfekçi ustası Hasan oğlu Şevket 310 İstanbul (331 - 17), 8. sınıf tüfekçi ustası İbrahim oğlu Hasan 301 Görele (324 - 12).

Yukarıda adları yazılı subay ve sanatkârların kayıdlarının tetkik edilmek üzere çok acele şubemize müracaat etmeleri ilân olunur.

***

Eminönü Yabancı Askerlik şubesinden:

1 — Yüksek ehliyetnameyi haiz okul mezunlarile hazırlık kıt'asına giderek bu dereceyi kazanmış olanlar Yedek Subay okuluna ve hiç ehliyetnamesi olmıyanlar hazırlık kıt'asına 1/5/941 de mektebde ve kıt'ada bulunmak üzere sevkedileceklerinden muamelelerini bitirmek üzere şubemize hemen müracaatleri ilân olunur.

***

Beykoz Askerlik şubesinden:

Şube vezaifinin kesreti dolayısile müracaat edecek olan ashabı mesalihin cumartesi haric olmak üzere haftanın her günü sabahtan öğleye kadar işleri bakılarak öğleden sonra da şube kendi vazifesile iştigal etmek zaruretinde olduğundan buna göre müracaatte bulunulması ilân olunur.

Yazan: *Lajos Zilahy* — 30 — Çeviren: *F. Zâhir Törümküney*

Ancak vicdanı temiz insanlar bu derece neşeli ve endişesiz olabilirlerdi Eğer, Miett'in her hangi gizli bir işi bulunsaydı ve ruhunun derinliklerinde günahkârlığına aid bir iz olsaydı, hiç olmazsa arada bir durup, dalması lâzımdı.

Yemekten sonra siyah storları indirdiler. Güneş ortalığı adeta yakıp kavuruyordu. Henüz mayıs sonu olmasına rağmen havalar fevkalâde sıcak gidiyordu.

Öğlden sonraları salondaki divana uzanıp, birlikte uyumağı âdet edinmişlerdi. Peter, hâlâ sabahki hâdisenin tesirinden kurtulamamıştı. Bu itibarla Miett'le başbaşa kalmaktan çekiniyordu. Âsabına hâkim olamayıp, beynini oyan şüpheyi açığa vurmaktan ve bu suretle bir gürültü çıkarmaktan korkuyordu. Başının biraz fazlaca ağrıdığını ileri sürerek odasına çekildi.

Miett, cumartesi günü akşam yemeğine Peter'in annesini, doktor Vargaları, Pol Süç'ü ve Yanika'yı davet etmişti.

Genc kadının pek fazla ehemmiyet verdiği bu ziyafet akşamına daha iki gün vardı. Bu iki gün zarfında Miett'le konuşmağa imkân yoktu. Sabahtan akşamın geç vakitlerine kadar mutfaktan çıkmıyordu. Çeşid çeşid börekler, türlü türlü pastalar hazırlıyordu. Peter ne zaman mutfağa gitse, onu kollarını dirseklerine kadar sıvamış, hamur açmakla meşgul buluyordu. Günde belki yüz telefon muhaveresi yapıyordu. Kadın arkadaşlarından pastalar ve börekler hakkında izahat alıyor, notlar tutuyordu. İmtihan kapısında sırasını bekliyen çocuklar gibi heyecan içindeydi. Zaten kendisi de bu ziyafeti, ev kadınlığının bir imtihanı olarak telâkki ediyordu.

Nihayet büyük bir sabırsızlıkla beklenen cumartesi geldi.

Öğle yemeği esnasında Almady sordu:

— Akşama sofrada kaç kişi olacağız?

Miett cevab verdi:

— Altı. Yanika gelemiyecekmiş?

— Yanika niçin gelmiyor?

— Bilmiyorum. Bir mektub yazmış, özür diliyor.

Yemekten sonra Peter ve Almady masadan kalkmadılar. Hararetli hararetli konuşuyorlardı. Miett kocasının salona geçmesini sabırsızlıkla bekliyordu. Lâkırdılarının ardı arkası gelmediğini görünce dayanamadı. Peter'e artık gelmesi için işaret etti.

Salonda başbaşa kalınca Miett bir zarf uzattı:

— Oku şunu, dedi.

Mektubu Yanika yazmıştı. Akşama yemeğe gelemiyeceği için gayet nazik bir lisanla özür diliyordu. Yalnız mektubun sonundaki üz'âödnâğü

Bir kaç kelime Miett'in pek tuhafına gitmişti. Yanika mektubunu şöyle bitiriyordu:

«Ve çok rica ederim, bir daha beni evinize davet etmeyiniz, çünkü; ben artık size gelemem...»

Miett elini kalçasına dayamış, gülümsiyerek Peter'e bakıyordu. Mektubu bitirdiğini görünce alaylı bir sesle sordu:

— Bu çapkının yaptığı işe ne dersin?

Sonra ciddî bir tavırla ilâve etti:

— Şimdi sen hemen kalkıp gidersin, o çapkını bulup, ensesine iki tokat, atarsın ve kulağından tutup buraya getirirsin! Görüyor musun bak bu oğlan bana âşık olmuş. Ablası yerindeki bir kızı sevmek ne demekmiş, ben ona gösteririm.

Peter güldü. Mektubu katlayarak Miett'e iade etti. Her nedense kalbinde Yanika'ya karşı ilk günden itibaren bir muhabbet ve itimad besliyordu.

Bir ağabey şefkatile mırıldandı:

— Yanika çok iyi bir çocuktur. Ona dokunma.

Yavaşça Miett'in elini tuttu. Gözlerinin içine derin derin baktı:

— Sana âşık olanlar çok muydu?

Miett çapkın bir eda ile dudaklarını büktü. Peter'in yüzüne bakmıyordu. Mektubu zarfa yerleştirmekle meşguldü:

— Tabiî çoktu. Ne zannnediyorsun, benim güzel ve sevilmeğe lâyık bir kız olduğumu ilk defa yalnız sen mi keşfettiğini sanıyorsun?

Yanika'nın mektubile hafif, hafif Peter'in yüzüne vurdu. Gitmeğe davrandı. Fakat Peter onu bileğinden yakalayarak yanına oturttu:

— Hemen nereye kaçıyorsun? Şimdi soracağım suale cevab ver. Sen, benden evvel kime âşık oldun?

Miett cevab vermiyor, dudaklarında dolaşan alaylı kahkahayı zaptetmeğe çalışarak Peter'in yüzüne bakıyordu.

Peter sabırsızlandı:

— Neye cevab vermiyorsun?

Miett hâlâ işin alayındaydı:

— Kime değil, kimlere diye sorsan, her halde daha iyi edersin.

Peter yutkundu. Sakin görünmeğe gayret ediyordu. Fakat, asabının dakikadan dakikaya gerildiğini, bütün kanının beynine hücum ettiğini hissediyordu. Miett'in narin bileğini gittikçe artan bir tazyikle sıkıyordu. Kaşları çatılmış, bakışları dumanlanmıştı. Sert ve tok bir sesle sordu:

— Evvelki gün telefonda kiminle konuşuyordun?

Miett, kelimeyi uzatarak sordu:

— Ne zaman?

— Dün değil, evvelki gün! Öğle üzeri bir erkekle konuşuyordun...

Miett gözlerini açtı. Hayret ve itirazla erkeğin yüzüne baktı:

— Ben mi?

Fakat, ayni zamanda gözlerinin içinden bir korku bulutu geçti. Yüzü hafifçe sarardı. Yalan söylediğine pişman oldu. Ancak artık sonuna kadar bu yalanı müdafaa etmekten başka çare yoktu. Bir saniye göz göze kaldılar. Miett bütün gayretine rağmen gözlerini Peter'in gözlerinden kurtarmağa muvaffak olamıyordu.

(Arkası var)